

Raittiuden kyllä ja ei

Saan seurata tehtävässäni suomalaisen raittiustyön nykypäivää. Siihen sisältyy ilahduttavaa monipuolisuutta, mutta välttämättä myös rajoja. Rikkaaseen ja rakkaaseen suomenkieleemme ovat vakiintuneet sellaiset sanat kuin täysraittius ja raivoraittius. Niiden kohdalla jään usein pohtimaan mihin tarpeisiin ja tarkoituksiin ne ovat muodostuneet. Eikö raitis ole itsessään riittävä ilmaus, niinpä täysraittiuden ja raivoraittiuden ei pitäisi tuo siihen mitään lisää. On toki eri asia, jos jälkimmäisellä pyritään kuvaamaan jotakin täysin muuta asiaa. Raittius ei itsessään koskaan sisällä, eikä oikeuta, vihapuhetta tai syrjintää.

Toivon, että raittiustyön ”kyllä” näkyy ennen kaikkea siinä, että saamme tulla raittiuden äärelle erilaisista taustoista ja erilaisin kokemuksiin. Raittius on yhteistä tästä eteenpäin. Niinpä toivon, että äänet raittiustyön laidoilta kantavat puolelta toiselle, jotta meillä on keskenään vahva keskusteluyhteys ja näkemys siitä, että raittius yhdistää ja kannustaa.

Tästä on rohkaisevana esimerkkinä valmisteilla oleva *Minun raittiuteni* -videoprojektimme Suomen Päihderiippuvaiset ry:n kanssa. Saamme sanoittaa kukin omakohtaisen raittiutemme. Se on suomalaisen raittiustyön ja yhdistystoiminnan vapaus ja etuoikeus.

Sitten raittiuteen liittyy myös ”ei”. Ja sitä ajatellessani mieleen nousee kuva maamme maanviljelystä ja ”nisun” erottamisesta ”lusteesta”, sillä eikö siinäkin ole tarkoitus suojella ravintoamme rikkaviljalta ja muilta pellon haittakasveilta. On tärkeää huomata, ettei kyse ole ihmisistä, vaan käyttäytymistottumuksista ja -tavoista. Emme siis tee jakoa ihmisten kesken, vaan uskallamme sanoa, että päihteet vahingoittavat terveyttä, ihmissuhteita, taloutta ja kaikkiaan elämänhallintaa. Joku väittää osaavansa määritellä alkoholin tai muiden päihteiden kohtuukäytön, mutta ainakaan yhtä eurooppalaista juomatapaa ei ole olemassakaan. Ja kun suurin osa Euroopan maista on tiukentamassa alkoholipolitiikkaansa, Viro etunenässä, on Suomessakaan perusteetonta vedota eurooppalaisuuteen alkoholin kulutuksessa tai alkoholilakia uudistettaessa.

Tämä ”ei” on kyetty saavuttamaan maassamme ihailtavasti tupakan osalta. Savuton Suomi 2030 on jo realistinen tavoite. On uskallettu sanoa, että tupakan ja yleisemmin nikotiini tuotteiden käyttö on merkittävästi terveydelle vaarallista, ja että tupakka vie varmasti ennenaikaiseen hautaan.

Siispä on perusteltua kysyä, milloin kuulemme tämän ”ein” myös alkoholin kohdalla? Milloin uskallamme sanoa, että myös alkoholin käytöstä seuraa merkittäviä haittoja niin käyttäjien kuin lähellä elävienkin terveydelle. Lapsiasiainarviointi pitäisi olla ehdottomasti tehtynä uutta alkoholilakin säädettäessä. Näin ei kuitenkaan nyt ole. Toivottavasti meillä nykyajan ihmisillä ei ole vaarassa mennä tosiasiat ja tunteet sekaisin.

Raittiustien aurinkoiselle puolelle on aina kuulunut vapaus, ilo ja rentous. Raittiutta on eletty todeksi urheilun, musiikin ja monien harrastusten kautta. On iloittu ystävällisestä ja ymmärtävästä seurasta ilman pelkoa päihteiden käyttöön liittyvistä vaaroista. Tämä kaikki on edelleen totta ja avointa kaikille silloin, kun on sanottava myös raittiuden ”ei”.

On ollut ilo seurata LuoMusa-tapahtuman kasvua ja vakiintumista. Toivotan suotuisia kasvun tuulia ja paistetta juurevalle tapahtumallemme myös tulevaisuudessa!

Marko Kailasmaa, Raittiuden Ystävät ry:n toiminnanjohtaja